

हर हर शङ्कर

ॐ

जय जय शङ्कर

श्री-वेदव्यासाय नमः

श्रीमद्-आद्य-शङ्कर-भगवत्पाद-परम्परागत-मूलाम्नाय-
सर्वज्ञ-पीठम्
श्री-काञ्ची-कामकोटि-पीठम्
जगद्गुरु-श्री-शङ्कराचार्य-स्वामि-श्रीमठ-संस्थानम्

॥ माघ-स्नान-विधिः ॥

ஐகத்குரு ஸ்ரீஸ்ரீஸ்ரீ காஞ்சீஆசார்யாளின் ஆக்ஞையின்படி பழூரில் அமைந்துள்ள ஸ்ரீ காஞ்சீகாமகோடி பீடத்தின் ஸ்ரீராமச்சந்தர் அய்யர் நினைவு வேத ஸாஸ்தர் பாடஸாலையின் அத்யாபகர் பூர்வமீமாம்ஸா வித்வான் ஸ்ரீ நீலகண்ட ஸாஸ்த்ரிகளால் வேத தர்மசாஸ்தர் பரிபாலன ஸபைக்காக தொகுத்து வழங்கப்பட்டது.

In our Sanatana Dharma, snanam is a great boon available to us to remove all our papas and to attain great prosperity. Among them, Magha Snanam is considered to be of great significance according to many Puranas.

What is Magha Masa?

Our smrtis give five different methods such as Saura Mana, Chandra Mana, Savana Mana, Nakshatra Mana and Barhaspatya Mana to reckon months and years for various purposes. Among these methods, Chandra Mana is followed for vrata etc. Maghamasa is reckoned as the period from Thai Shukla Paksha Prathama to Masi Amavasya.

The significance of Maghamasa

देवैस्तेजः परिक्षिप्तं माघमासे स्वकं जले।
तस्माज्जलं माघमासे पावनं हि विशेषतः ॥

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

☎ 9884655618

☎ 8072613857

✉ vdpsabha@gmail.com

🌐 vdpsabha.org

—नारदमहापुराणे उत्तरार्धे ३१.१०

According to the Naradapurana, once the Devas in order to protect their power and brightness, hid it in water during Maghamasa. Hence, every year, in the month of Magha, the tejas of the devas is hidden in tirthas, and a snana in the early morning at that time has the power to remove all papas.

तन्नास्ति पातकं यत्तु माघस्नानं न शोधयेत्।
अग्निप्रवेशादधिकं माघोषस्येव मज्जनम्॥

—नारदमहापुराणे उत्तरार्धे ३१.१६

पावका इव दीप्यन्ते माघस्नानैर्नरोत्तमाः।
विमुक्ताः सर्वपापेभ्यो मेघेभ्य इव चन्द्रमाः॥

— पाद्मे महापुराणे उत्तरखण्डे १२६.३२

एकविंशकुलैः सार्द्धं भोगान् भुत्वा यथेप्सितान्।
माघमास्युषसि स्नात्वा विष्णुलोकं स गच्छति॥

— श्रीभविष्यमहापुराणे उत्तरपर्वणि १२२.३४

Just as metals such as gold become pure and free of impurities when placed in fire, the person who does snanam in punya tirthas in the month of Magha becomes purer still. He becomes as bright as Agni and is released from papas, just as the bright moon emerges from the dark clouds. Further, Padma Purana, Narada Purana and Bhavishya Purana say that snana benefits 21 generations and they all attain svarga loka.

कावेरी तुङ्गभद्रा च यास्तथान्याः समुद्रगाः।
तासु स्नायी नरो याति स्वर्गलोकं विकल्मषः॥

—नारदमहापुराणे उत्तरार्धे ६३.३०

Narada Purana says that a person who does Magha Snana in holy rivers such as Kaveri that flow to the ocean, becomes free of papa and attain svarga. Hence, in this month, every day before Sunrise or at least during Sunrise snanam should be done in the prescribed manner alongwith Sankalpa in a river, pond or lake or at least from a well.

The procedure to do Maghasnanam

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

Maghasnanam must be performed during the entire month of Magha. If that is not possible, it should be performed at the start of the month, Rathasaptami, Masi Amavasya. In case that too is not possible, anushtanam of this procedure must be done at least on one day. Those who cannot do snanam in places such as a tirtham may chant the same mantras and do the snanam at home.

आचमनम्। शुक्लाम्बरधरं + शान्तये। प्राणायामः।

ममोपात्तसमस्तदुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं

तदेव लग्नं सुदिनं तदेव ताराबलं चन्द्रबलं तदेव।
विद्याबलं दैवबलं तदेव लक्ष्मीपतेः अङ्घ्रियुगं स्मरामि॥

अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थां गतोऽपि वा।
यः स्मरेत् पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरः शुचिः॥

मानसं वाचिकं पापं कर्मणा समुपार्जितम्।
श्रीराम-स्मरणेनैव व्यपोहति न संशयः॥

श्री राम राम राम

तिथिर्विष्णुः तथा वारः नक्षत्रं विष्णुरेव च।
योगश्च करणं चैव सर्वं विष्णुमयं जगत्॥

श्रीगोविन्द गोविन्द गोविन्द

अद्य श्रीभगवतः महापुरुषस्य विष्णोराज्ञया प्रवर्तमानस्य अद्य ब्रह्मणः द्वितीयपरार्धे
श्वेतवराहकल्पे वैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमे कलियुगे प्रथमे पादे जम्बूद्वीपे
भारतवर्षे भरतखण्डे मेरोः दक्षिणे पार्श्वे अस्मिन् वर्तमाने व्यावहारिकाणां
प्रभवादीनां षष्ठ्याः संवत्सराणां मध्ये ____-नाम संवत्सरे उत्तरायणे हेमन्त/शिशिर-
ऋतौ मकर/कुम्भ-मासे शुक्ल/कृष्ण-पक्षे ____ शुभतिथौ ____-वासरयुक्तायां
____-नक्षत्रयुक्तायाम् ____-योगयुक्तायां ____-करणयुक्तायाम् एवं-गुण-विशेषण-
विशिष्टायाम् अस्यां ____ शुभतिथौ

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

ममोपात्त-समस्त-दुरितक्षयद्वारा श्रीपरमेश्वर-प्रीत्यर्थम् अनादि-अविद्या-वासनया प्रवर्तमाने अस्मिन् महति संसारचक्रे विचित्राभिः कर्मगतिभिः विचित्रासु पशु-पक्षि-मृगादि-योनिषु पुनःपुनः अनेकधा जनित्वा केनापि पुण्यकर्मविशेषेण इदानीन्तन-मानुष्ये

Only men say: द्विजजन्मविशेषं प्राप्तवतः

Only women say: द्विजजन्मविशेषं प्राप्तवत्याः

मम जन्माभ्यासात् जन्मप्रभृति एतत्क्षण-पर्यन्तं बाल्ये-वयसि कौमारे यौवने वार्धके च जागृत्-स्वप्न-सुषुप्ति-अवस्थासु मनो-वाक्काय-कर्मेन्द्रिय-ज्ञानेन्द्रिय-व्यापारैः काम-क्रोध-लोभ-मोह-मद-मात्सर्यादिभिः दुष्टगुणैश्च सम्भावितानां संसर्गनिमित्तानां भूयोभूयः बहुवारं सम्पन्नानां महापातकानां समपातकानाम् अतिपातकानाम् उपपातकानां सङ्करीकरणानां मलिनीकरणानाम् अपात्रीकरणानां जातिभ्रंशकराणां प्रकीर्णकानाम् अयाज्ययाजन-अभोज्यभोजन-अभक्ष्यभक्षण-अपेयपान-अदृश्यदर्शन-अश्राव्यश्रवण-अस्पृश्यस्पर्शन- अव्यवहार्य-व्यवहारादीनां ज्ञानतः सकृत्कृतानाम् अज्ञानतः असकृत्कृतानां रहस्यकृतानां प्रकाशकृतानां चिरकाल-अभ्यस्तानां निरन्तर-अभ्यस्तानां सर्वेषां पापानां सद्यः अपनोदनार्थं श्रुति-स्मृति-पुराणप्रतिपादित-तत्तत्फल-प्राप्त्यर्थक-तत्तत्कर्मसु अधिकारसिद्ध्यर्थं देवतुल्य-तेजस्सिद्ध्यर्थं च विनायकादि-समस्त-हरिहर-देवतानां सन्निधौ ... पुण्यतीर्थे माघस्नानमहं करिष्ये ॥ (अप उपस्पृश्य)

प्रार्थना

दुःखदारिद्र्यनाशाय श्रीविष्णोस्तोषणाय च।
प्रातस्स्नानं करोम्यद्य माघे पापविनाशनम्॥

मकरस्थे रवौ माघे गोविन्दाच्युत माधव।
स्नानेनानेन मे देव यथोक्तफलदो भव॥

कृष्णाच्युत निमज्जामि प्रभातेऽस्मिन् शुभोदके।
अनेन माघस्नानेन सुप्रीतो मां समुद्धर॥

अतिक्रूर महाकाय कल्पान्त-दहनोपम।
भैरवाय नमस्तुभ्यम् अनुज्ञां दातुमर्हसि॥

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

समस्त-जगदाधार शङ्खचक्र-गदाधर।
देहि देव ममानुज्ञां युष्मत्तीर्थ-निषेवणे ॥

गङ्गा गङ्गेति यो ब्रूयात् योजनानां शतैरपि।
मुच्यते सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं स गच्छति ॥

Snana should be done silently by uttering only mantras or Bhagavan Nama. Those who do snana in the river, should face against the flow of the river and those who do snana at other places should face the Sun.

Chanting Veda mantras in the following procedures are to be done by those who have learnt them. Others may chant the Bhagavan Nama of their choice or other stotras in praise of Bhagavan as mantras. Snana should not be done without mantras!

सूक्तपठनम्

Varuna Sukta is to be chanted. Those who do not know may chant at least the Purusha Sukta. This is a prayer to Varuna before bathing.

मार्जनम्

आपो हि ष्ठा मयोभुवः ...

Saying the above mantras, one should do prokshanam just as in Sandhya-vandanam.

अघमर्षणम्

हिरण्यशृङ्गं वरुणं प्रपद्ये ...

The sukta starting as above may be chanted by those who know it. Those who do not know may recite Purusha Sukta here as well. Here one should take at least 12 dips and bathe.

स्नानाङ्ग-तर्पणम्

ममोपात्त+प्रीत्यर्थम् अद्य पूर्वोक्त-विशेषण-विशिष्टायाम् अस्याम् — शुभतिथौ
स्नानाङ्ग-देव-ऋषि-पितृतर्पणम् अर्घ्यदानं च करिष्ये ॥

After doing this Sankalpa, one should do the tarpana as in Brahmajajna.

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

सूर्यार्घ्यप्रदानम्

Arghyam facing the Sun

तपस्यर्कोदये नद्यां स्नात्वाऽहं विधिपूर्वकम्।
माधवाय ददामीदम् अर्घ्यं धर्मार्थ-सिद्धिदम् ॥ १ ॥
माधवाय नमः इदमर्घ्यम्। (३)

सवित्रे प्रसवित्रे च परं धाम्ने नमोऽस्तु ते।
त्वत्तेजसा परिभ्रष्टं पापं यातु सहस्रधा ॥ २ ॥
सवित्रे नमः इदमर्घ्यम्। (३)

यद्नेकजनुर्जन्यं यज्ज्ञानाज्ञानतः कृतम्।
त्वत्तेजसा हतं चास्तु तत्तु पापं सहस्रधा ॥ ३ ॥
सवित्रे नमः इदमर्घ्यम्। (३)

प्रार्थना

Prarthana facing the Sun

दिवाकर जगन्नाथ प्रभाकर नमोस्तु ते।
परिपूर्णं कुरुष्वेदं माघस्नानं महाव्रतम् ॥

दानम्

Then, according to one's capacity, saying the following mantras, offer dakshina to Brahmanas.

हिरण्यगर्भ-गर्भस्थं हेमबीजं विभावसोः।
अनन्तपुण्यफलदम् अतः शान्तिं प्रयच्छ मे ॥

अनुष्ठित-माघस्नान-साद्गुण्यार्थं यथोक्त-फलप्राप्त्यर्थम् इमां दक्षिणां ब्राह्मणाय सम्प्रददे। न मम।

वेद-धर्म-शास्त्र-परिपालन-सभा

☎ 9884655618

☎ 8072613857

✉ vdspsabha@gmail.com

🌐 vdspsabha.org

यक्ष्म-तर्पणम्

To nullify the sins caused because we mix the dirt such as sweat from our body into the punya tirthas, recite the following shloka, take water with both hands once and do tarpana to Yakshma devata.

यन्मया दूषितं तोयं शारीरमलसञ्चयात्।
तद्दोषपरिहारार्थं यक्ष्माणं तर्पयाम्यहम्॥
यक्ष्माणं तर्पयामि ॥

समर्पणम्

कायेन वाचा मनसेन्द्रियैर्वा
बुद्ध्यात्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् ।
करोमि यद्यत् सकलं परस्मै
नारायणायेति समर्पयामि ॥
अनेन मया कृतेन माघस्नानेन माधवस्वरूपी परमात्मा सुप्रीतः सुप्रसन्नो वरदो भवतु ॥

